

efter Bestemmelsen — og det følger ogsaa deraf, at Island lige saavel som Danmark er en suveræn Stat —, at hver Stat har sin Indfødsret, sine Statsborgere. Men disse Statsborgere i de to Lande har lige Ret med Statsborgerne hver for sig i det andet Land, og deraf følger, at Islænderne i Kraft af det, at de er lige med danske Statsborgere, f. Eks. har Adgang til Embeder her og omvendt Danske til Embeder paa Island. Statsborgerretten i Island er for os Danske ikke knyttet til nogen Bopælsbestemmelse deroppe, og særlige Statsborgerrettigheder kan altsaa ikke gøres særskilt afhængige af Bopæl paa Island for de Danske. Det kan altsaa ikke lade sig opretholde, at Danske skal have været bosatte f. Eks. i 5 Aar paa Island for at have Valgret dér, naar de, som er fødte paa Island, ikke behøver at have været bosatte dér i 5 Aar for at have Valgret. Derimod kan Island selvfølgelig træffe den Bestemmelse, at alle Statsborgere i Island skal have boet 5 Aar i Island for at have Valgret, men saa gælder det lige saavel indfødte Islænderne som de Danske. Der har ogsaa paa dette Punkt været gjort den Bemærkning, at dette Forhold ikke kunde siges at være i Orden, eftersom Islænderne ikke i enhver Henseende overfor Udlandet vil blive agtet lige med danske Statsborgere. Dertil er kun at sige, at det kommer an paa, hvilke Traktater der bliver sluttet med de forskellige udenlandske Stater, og hvorledes Udlandet saa stiller sig. Men deri, at der kan være en Forskel mellem Islænderne og Danske, er der intet, der modbeviser, at der er fuld Lighed i Indfødsretten. Man kan nemlig meget vel tænke sig det Tilfælde, at i strengeste Forstand egentlige danske Statsborgere ikke vil blive behandlet ganske ens overfor Udlandet. Hvis vi f. Eks. tænker os, at denne Forbundslovs Bestemmelser bortfaldt om 25 Aar, men at man til den Tid havde faaet en Bestemmelse om, at Færingerne havde en stedsevarende Ret til at fiske paa Islands Søterritorium — jeg nævner her Forhold, som er bragte paa Tale —; saa vilde der efter de 25 Aars Forløb, naar Forbundsloven var bortfaldet, indtræde det Forhold, at Færingerne havde den Særstilling overfor Island, der til den Tid var Udland, at de havde Fiskeriret paa Islands Søterritorium, medens andre danske Statsborgere ikke havde det, og dog vil vel ingen derfor benægte, at Færingerne vedblivende vilde være danske Statsborgere fuldt ud og i enhver

Henseende, saaledes som de er det nu. Ligeledes er Færingerne særlig stillede i den Henseende, at de ikke er værnepligtige som andre danske Statsborgere, derfor benægter dog ingen, at Færingerne er danske Statsborgere i alleregentligste og mest absolutte Forstand lige saa vel som Beboerne i den danske Stats andre Amter.

„Hvert af Landenes Statsborgere er fritagne for Værnepligt i det andet Land“. Deri er altsaa ikke noget mere mærkeligt for Islændernes end for Færingernes Vedkommende. — „Adgang til Fiskeri paa hvert af de to Staters Sømraader er i lige Grad fri saavel for danske som for islandske Statsborgere uden Hensyn til Bopæl“. Denne Bemærkning „uden Hensyn til Bopæl“ har særlig Betydning for Færingerne, fordi det er dem, som driver Fiskeri deroppe, og den stiller Færingerne betydeligt bedre, end de er stillede, hvis denne Forbundslov ikke vedtages, thi efter den nugældende Ret kan Islænderne vedtage, at man skal have haft Bopæl i Island en vis Tid for at kunne fiske paa det islandske Søterritorium. Naar denne Bestemmelse er blevet ophøjet til Lov, vil Island ikke mere, saalænge denne Forbundslov bestaar, kunne afskære Færingerne fra at sejle fra deres Hjem paa Færøerne op til det islandske Søterritorium og fiske dér. Det er derfor en Bestemmelse af ikke ringe Betydning og en meget væsentlig Forbedring af det bestaaende Retsforhold. — „Danske Skibe har i Island samme Rettigheder som islandske Skibe, og omvendt“. Det er ogsaa en Bestemmelse, som er bedre end den nuværende, idet den til enhver Tid sikrer de danske Skibe lige saa store Rettigheder som de islandske i Island. — „Danske og islandske Varer og Frembringelser skal gensidig i ingen Henseende kunne behandles ugunstigere end noget andet Lands“. Denne Bestemmelse sikrer os altsaa en lige saa gunstig Behandling som alle andre Lande i denne Henseende i Island, men afskærer ikke danske Varer og Frembringelser fra at blive gunstiger behandlet paa Island end andre Landes.

Med tredje Kapitel kommer vi til de Bestemmelser, hvori indeholdes de reelle Anliggender, som skal varetages for Island af os Danske, idet der ikke mere er Fællesanliggender i den Forstand, i hvilken vi tidligere har talt om dem. Jeg behøver neppe at oplæse den lange § 7, da den ikke giver mig Anledning til særlige Bemærkninger. Det samme gælder §§ 8—13. Derimod vil jeg til § 14, som bestemmer,